

SAMİR BƏDƏLOV – 55 XATİRƏ YARIŞI, 2017 (etüdlər)
SAMIR BADALOV–55 MT, 2017 (studies)

SON TƏLTİF / FINAL AWARD

Təşkilatçı / Organizers: Azərbaycan Şahmat Bəstəçiliyi Komissiyası və <http://ulvichess.az/> / Azerbaijan Chess Composition Commission and <http://ulvichess.az/> (İlgar – IM and Ulvi Bajarani – GM).
Yarışın direktoru / Tournament director: Elmar Abdullayev (Şirvan, Azərbaycan).
Hakim / Judge: Muradkhan Muradov (Qobustan, Azərbaycan).
Təltifin dərci / Award publication: <http://ulvichess.az/chess-composition>

Samir Bədəlov (13.02.1962- 25.08.2011) - güclü əməli şahmatçı, ölkəmizin ən yaxşı şahmat məşqçilərindən biri olmaqla yanaşı, həm də çox istedadlı etüd tərtibçisi olub. S.Bədəlovun 20 etüdü dərc olunub ki, onlardan da bir çoxu yarışlarda uğur qazanıb. O etüdlərin tərtibi üzrə 9-cu (2008) və 10-cu Azərbaycan çempionatlarının (2012) gümüş medalçısı, 1-ci Azərbaycan kubokunun (2013) isə qalibidir.

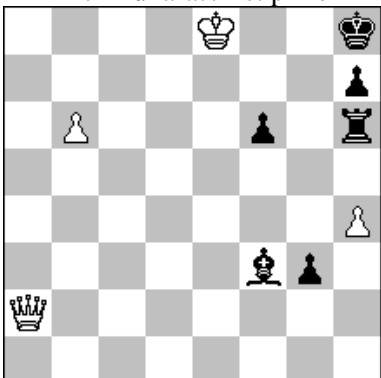
Muradxan Muradov: İlk növbədə AŞF Bəstəçilik Komissiyasına, beynəlxalq usta İlqar Bacarani və beynəlxalq qrossmeyster Ülvi Bacaraniyə Samir Bədəlovun xatirə yarışının təşkilinə görə öz minnətdarlığımı bildirirəm! Mənə hakimlik təklifi edildikdə böyük həvəslə razılaşdım. Axı Samir əla məşqçi və etüdcü olmaqla yanaşı, həm də gözəl insan idi. Həm də mən fəal tərtibdən uzaqlaşsam da, hakimlik imkanı etüd bəstəçiliyində qalmağıma imkan yaradır.

Ənənəvi olaraq təşkilatçılardan etüdləri mənə müəlliflərin adları göstərilmədən göndərilməsini xahiş etdim. Mənim fikrimcə yarışın səviyyəsi yüksəkdir. Bunu həm təltifə daxil olan etüdlər, həm də iştirakçıların siyahısı ilə sonrakı tanışlığım göstərdi. Bugün üçün

dünyanın əksər məşhur etüdcüləri bizim yarışda iştirak edəblər. Mən 33 etüddən 14-ün təltifə seçdim.

Yarışa **15 ölkədən 28 bəstəçidən 33 etüd** göndərilmişdi / 33 studies from 28 authors 15 countries: **Azərbaycan / Azerbaijan** (İlham Aliev), **ABŞ / USA** (Richard Becker), **Argentina** (Mario Garcia), **Almaniya / Germany** (Martin Minski, Rainer Staudte), **Danimarka / Denmark** (Steffen Slumstrup Nielsen), **Fransa / France** (Daniel Keith), **Gürcüstan / Georgia** (David Gurgenedze, Iuri Akobia (+)), **İtaliya / Italy** (Marco Campioli), **İspaniya / Spain** (Luis Miguel Gonzalez), **Polşa / Poland** (Andrzej Jasik), **Rumıniya / Romania** (Arpad Ruzs), **Rusiya / Russia** (Valery Kirillov, Vasiliy Lebedev, Pavel Arestov, Valery Kalashnikov, Pavel Arestov, Oleg Pervakov, Mikhail Gromov, Anatoly Skripnik, Alexey Sochnev), **Slovakiya / Slovakia** (Michal Hlinka, Lubos Kekely), **Türkiyə / Turkey** (Bosko Miloseski, Askar Rzayev), **Ukrayna / Ukraine** (Vladislav Tarasiuk, Mikhail Zinar).

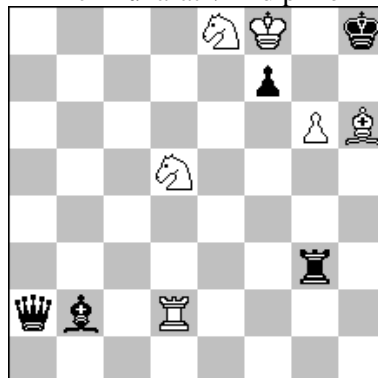
20. İlham Aliev (Azerbaijan)
Samir Badalov–55 MT, 2017
1-ci mükafat / 1st prize

Win (+)

4+6

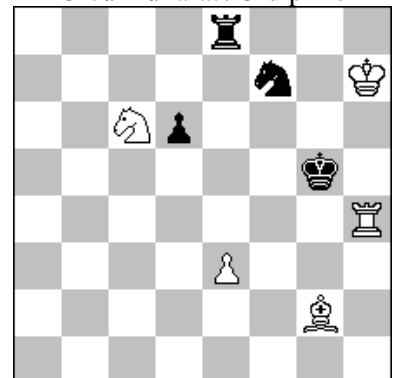
23. Mikhail Gromov and Oleg Pervakov
Samir Badalov–55 MT, 2017
2-ci mükafat / 2nd prize

Win (+)

6+5

6. Valery Kirillov (Russia)
Samir Badalov–55 MT, 2017
3-cü mükafat / 3rd prize

Win (+)

5+4

20. İlham Aliev (Sumgayit, Azerbaijan) 1-ci mükafat / 1st prize.

1.b7! [1.♠f7? ♖g6 2.♙d2 ♖g7+ 3.♙e6 g2 4.♙d8+ ♖g8 5.♙xf6+ ♖g7=; 1.h5? g2 2.♙f2 ♖xh5 3.♙xf3 g1♙ 4.♙xh5 ♙xb6=; 1.♙f8? ♖g6 2.h5 ♙xh5 3.b7 g2-+] 1...♙xb7 2.♙f8 [2.h5? g2! 3.♙a1 ♙f3 4.♙e7 ♙g7 5.♙d4 ♙xh5 6.♙d8 ♙g6=] 2...♖g6 3.h5! və qara topun gedişindən asılı olaraq iki variant:

A) 3...♖g5 [əsas / main: 3...g2 4.hxg6 g1♙ 5.♙g8#] 4.♙f7 (♙e6) 4...h6 5.♙xf6+ ♙h7 6.♙e7+ (♙f7+) 6...♙h8 7.♙e6! [7.♙d6? ♖g8+ 8.♙f7 ♖g7+=] 7...♙h7 8.♙d7+ ♙h8 9.♙d4+ ♙h7 10.♙d3+ ♙h8 11.♙c3+ [11.♙g6?? ♖xg6 12.hxg6 ♙d5-+] 11...♙h7 12.♙c2+ ♙h8 13.♙b2+ ♙h7 14.♙xb7+ ♙h8 15.♙b2+ ♙h7 16.♙c2+ (Qb1+) [16.♙g2? ♖f5+ 17.♙e7 ♖g5=] 16...♙h8 17.♙g6!! [17.♙c3+ vaxt itkisi / loss of time] 17...♖xg6 [əsas / main: 17...g2 18.♙xh6#] 18.hxg6 g2 19.g7+ uduş / wins.

B) 3...♖g7 4.h6 ♖g6 5.♙f7 g2 6.♙g7+! ♖xg7 7.hxg7#. Vəzirin iki variantda qurbanı ilə qıyayura. İlk gediş və ağ vəzirin pilləkənlə hərəkət etməsi çox maraqlıdır. Ağ vəzir və piyadanın mövqeyini nəzərə alsaq matları buqələmun (klassik dilimizdə kəltə) əks-səda qurbanı (17.♙g6!! və 6.♙g7+!) adlandırmaq olar. 4-cü və 16-cı gedişlərdəki kiçik icazə verilən dual təəssüratı korlamır, çünki hər iki halda eyni gedişlərlə uduşa aparır.

23. Mikhail Gromov and Oleg Pervakov (Russia) 2-ci mükafat / 2nd prize.

1.♙g5! [1.♙f4? gedişindən sonra ağlar iki yararsız atla qalır 1...♙a3+ 2.♙xf7 ♖f3! 3.♖h2+ ♖h3 4.♖xb2 ♙xb2 5.g7+ ♙xg7+ 6.♙xg7 ♖f3!=; 1.♙e7?-dən sonra isə həтта uduzmaq mümkündür: 1...♖xg6! 2.♖h2? (2.♙f4 ♖g8+ 3.♙xg8 ♙a3+ 4.♙e7 ♙xe7+ 5.♙xe7 ♙a3+=) 2...♖g8+! 3.♙xg8 ♙a3+-+; 1.g7+? ♖xg7=] 1...♖g2! [Ağların hücum imkanlarını azaltmaq lazımdır. 1...♙a3+ 2.♙e7! ♙f3 3.♙f4! ♖g2 4.♖xg2 ♙xf4 5.g7+ ♙xg7+ 6.♖xg7 ♙b8 7.♖xf7 ♙d6!? 8.♖h7+!+; 1...♙b3 2.♖h2+ ♖h3 3.♖xb2! ♙xb2 4.♙c1! ♙e5 5.g7+ ♙xg7+ 6.♙xg7 ♖h1 7.♙f4 ♖f1 8.♙f5 ♙h7 9.♙h4+-] 2.♖xg2 ♙g7+! 3.♙xg7 ♙xg2 4.♙e8! [Simmetrik 4.♙h5? gediş və qaraları 4...fxg6! 5.♙f6+ ♙h7 6.♙g7? gxh5! xilas edir, -+; 4.♙e6? qələbəyə aparmır 4...fxg6! 5.♙f6+ ♙h7 6.♙g5+ ♙h6 7.♙f7+ ♙h7!]=] və indi oyun şaxələnilir:

A) 4...♙xg5 5.g7+ ♙h7 [Troitski qaydasına görə sadə uduş: 5...♙xg7+ 6.♙xg7+-] 6.♙ef6+! [6.♙df6+? ♙h6 7.♙e4 ♙xg7+ 8.♙xg7 f5 və Troitski qaydası qaraların tərəfindədir, heç-heçə] 6...♙h6 7.g8♙+! [vəzirə çevrilmədə pat yaranır: 7.g8♙? ♙xf6! 8.♙xf6 pat / stalemate] 7...♙g6 8.♙de7#. Üç atla mat!

B) 4...fxg6 5.♙f6+ ♙h7 6.♙g7! g5 (əsas: 6...♙xd5 7.♙f6# - fəal bloklama ilə daha bir mat) 7.♙ef6+ ♙g6 8.♙e7#! Bu matda “g8” atı “g7” fil, “g5”-dəki vəziri isə qara piyada əvəz etdi.

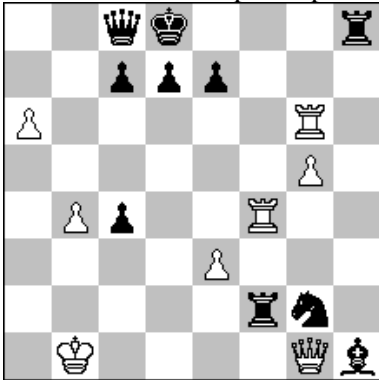
Qarşılıqlı qurbanlar, pat tələsinin zəif çevrilmə ilə qarşısının alınması və fəal bloklama ilə üç mat. Müəllif təhlildə mat mövqelərində əks-sədanın olması göstərir, düzdür əks-səda etüddə var, ancaq müəllifin göstərdiyi yerdə yox. Əks-səda eyni xanada baş vermir, müxtəlif eyni rəngli xanalarda baş verir, yəni əks-səda 7.♙f6# və 8.♙e7# gedişlərinə aiddir.

6. Valery Kirillov (Russia) 3-cü mükafat / 3rd prize.

1.♖f4! [1.♖h3? ♙g4=; 1.♖e4? ♖xe4 2.♙xe4 ♙h6=] 1...♙h6 [1...♖xe3 2.♖xf7] 2.♖d4! [2.♖a4? ♖xe3] 2...♙f5 [2...♙g4 3.e4; 2...♖xe3 3.♖d5+ ♙f5 4.♙d4 əsas oyunda olduğu kimi / see main line] 3.♖d5! ♖xe3 4.♙d4 ♖e7+ 5.♙g8 ♖e5 6.♙f3+ ♙f6 [6...♙h5 7.♙xe5 ♙e7+ 8.♙g7 (8.♙h7) 8...♙xd5 9.♙f3+ ♙g5 (9...♙h4 10.♙g6+ ♙g5 11.♙xd5) 10.♙f7+ ♙f5 11.♙xd5] 7.♙xe5 ♙e7+ 8.♙f8 ♙xd5 9.♙d7+ ♙e6 [9...♙f5 10.♙xd5] 10.♙h3#. Bütün daşların gözəl oyunu. Yenidən atını bağlamadan xilas etmiş qara şahın sevinci ideal matla yarımqıq qalır.

8. Andzrej Jasik (Poland)

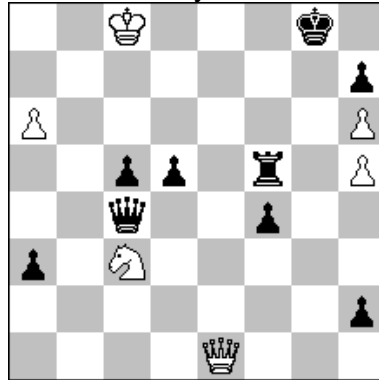
Samir Badalov-55 MT, 2017
Xüsusi mükafat / Special prize

Win (+) 8+10

32. S.S.Nielsen, A.Rusz, M.Minski

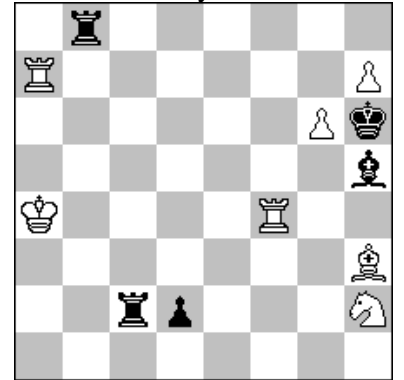
(Denmark, Romania, Germany)
Samir Badalov-55 MT, 2017
1-ci fəxri rəy / 1st HM

Win (+) 6+9

4. S. S.Nielsen and M.Minski

(Denmark, Germany)
Samir Badalov-55 MT, 2017
2-ci fəxri rəy / 2nd HM

Draw (=) 7+5

8. Andzrej Jasik (Poland) Xüsusi mükafat / Special prize.

1.♙h2!! [vəzir qurbanı ilə yayındırmada son xəttin zəifliyindən istifadə edilir. 1.♖xf2? ♙xe3; 1.♙xf2? ♙xf4] 1...♙h4! [1...♖b2+ 2.♙xb2 ♖e8 3.♙xh1 ♙xf4 4.exf4 c6 5.♙a1 ♙b8 6.♙a5+ ♙c7 7.♖g7; 1...♖e8 2.♖xf2

♞xe3 3.♞xh1 c6 4.♞c1] 2.♞xh4! (vəzirin daha bir qurbanı ilə yayındırma davam edir) 2...♙e4+! 3.♞xe4 ♞ff8 [3...♞f1+ 4.♙b2 ♞e8 5.♞f6! c3+ 6.♙b3 ♞b1+ 7.♙c2 ♞a8 8.♞h7 e5 9.♞f7 ♞d5 10.♞xd7+ ♞xd7 11.♞xd7+ ♙xd7 12.♙xb1+-] 4.♞h6! [4.♞f4? ♞e8 5.♞h6 ♞xh6 6.♞xh6 d6] 4...♞xh6 [4...♞hg8 5.♞xe7! ♞a8 6.♞e4! ♞xe4+ 7.♞xe4 c6 8.g6 ♙c7 9.♞e7 ♞a8 10.g7 ♞xa6 11.♙b2 ♞a4 12.♙c3] 5.♞xh6 ♞e8 6.♞e6!! (vəzirin Eyve sayığı 3-cü qurbanı. Əks-səda qurbanla tematik oyun keçmir: 6.♞c6? dxc6 7.♞d4+ ♞d7 8.a7 ♞xd4 9.a8♞+ ♙d7 10.♞xe8+ ♙xe8 11.exd4 ♙f7=) 6...dxe6 [6...d6; 6...c6 7.♞xc4] 7.♞d4+ ♞d7 8.a7 ♞xd4 9.a8♞+ ♙d7 10.♞a4+! (aralıq şah) 10...♙d6 11.exd4 uduş / wins.

Vəzirin üç qurbanı ilə romantik etüd. Şahmat üzrə 5-ci dünya çempionu M.Eyvenin ikigedişli məsələsindən (M.Euwe, Kikeriki 1927 (#2, 2kr4/K1pp4/8/8/8/7Q/3R4 - 1.Qd6!)) ideyası götürülmüş 3-cü vəzir qurbanı çox gözəldir. İdeyanın həyata keçməsi üçün çoxlu texniki piyada tələb olunub.

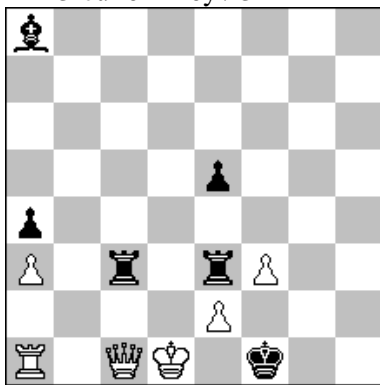
32. Steffen Slumstrup Nielsen (Denmark), Arpad Ruzs (Romania) and Martin Minski (Germany) 1-ci fəxri rəy / 1st honourable mention.

1.♞e6+ ♞f7 2.a7 h1♞ [2...d4 3.♞d5 ♞a4 4.♞f6+ ♙f8 5.♞d6+ ♞e7 6.♞xh7+ ♙g8 7.♞g6+ ♙h8 8.♞f6+ ♙g8 9.♞f8+ ♙xh7 10.♞xe7+ ♙xh6 11.♞f6+ (11.♞e6+) 11...♙xh5 12.♞f5+ ♙h4 13.♞xf4+ ♙h3 14.♞f3+ ♙h4 15.a8♞+-; 2...♞b4 3.a8♞ c4 4.♞xf7+! ♙xf7 5.♞xd5+ ♙f6 6.♞e4+-+] 3.a8♞ d4! 4.♞d5!! ♞e2! 5.♞f6+ [5.♞xe2? ♞h3+=] 5...♙h8 6.♞e4!! ♞h3! 7.♞xh3 ♞f8+ 8.♙c7! ♞xa8 9.♞e6! [9.♞f5? ♞a7+ 10.♙b8 ♞a8+! 11.♙c7 (11.♙xa8 ♞a6+ 12.♙b8 ♞b6+=) 11...♞a7+ daimi şah] 9...♞xh5 [9...♞a7+ 10.♙b8 ♞a8+ 11.♙xa8+-] 10.♞f6+ ♙g8 11.♞g7#. Yarışımızın daha bir romantik etüdü. Vəzirlərin qurbanı və vəzir vuruşundan imtina ilə olan cəlbədici oyun. Ancaq yenə də oyunda çoxlu texniki piyada var, yəqin ki, onlarsız ideyanı həyata keçirmək mümkün olmayıb.

4. Steffen Slumstrup Nielsen (Denmark) and Martin Minski (Germany) 2-ci fəxri rəy / 2nd honourable mention.

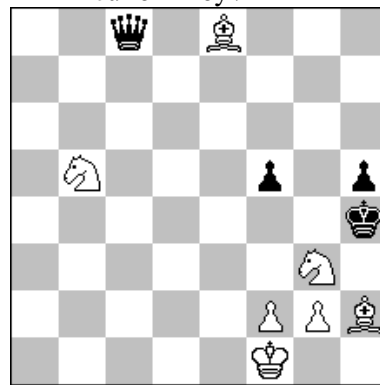
1.h8♞+! [1.g7? ♞a2#] 1...♞xh8 2.♞h7+ ♞xh7 3.gxh7 ♞c4+! 4.♙a3! [4.♙a5? ♙xh7 5.♙g4 ♞xf4+-; 4.♞xc4? d1♞+-+] 4...♙g7! [4...♙xh7 5.♙g4! ♞xf4 (5...♙xg4 6.♞xc4 d1♞ 7.♞xg4 ♞d3+ 8.♙b4=) 6.♙xh5 ♞f2 7.♞f3! d1♞ 8.♞g5+ ♙h6 9.♙xd1=] 5.♞f8! [tematik oyun: 5.h8♞+? ♙xh8 6.♞f8+ ♙g7! 7.♞d8 d1♞ 8.♞xd1 ♙xd1-+ position X with bK on g7; 5.♙g4? ♞xf4 6.♙xh5 ♞f2!-+; 5.♞f1? ♞c3+! 6.♙b2 ♞xh3-+] 5...♙xh7 [5...♞a4+ 6.♙b2!]=] 6.♞d8 d1♞ 7.♞xd1 ♙xd1 (position X with bK on h7) 8.♙d7! [8.♞f1? ♞c3+ 9.♙b2 ♞xh3-+; 8.♙f1? ♞h4-+] 8...♙e2 [8...♞d4 9.♙b5 ♞d2 10.♞f1=] 9.♙b5 ♞e4 10.♞g4!! ♙g6 [10...♞xg4 11.♙xe2=; 10...♙xb5 11.♞f6+=; 10...♙xg4 11.♙d3=] 11.♞f2!= [11.♙xe2? ♞xe2-+]. Giriş oyununda qara şahın məhz „h7” xanasına cəlb edilməsi ağ atın özünü qurban verərək küncdən çıxmasına səbəb olur: qara şah başqa xanada olsaydı, ağ at çəngəl (10...♙xb5 11.♞f6+) və bağlama (10...♙xg4 11.♙d3) ilə xilas ola bilməyəcəkdi.

24. Oleg Pervakov (Russia)
Samir Badalov-55 MT, 2017
3-cü fəxri rəy / 3rd HM

Win (+) 6+6

14. D.Gurgenidze and M.Minski
Samir Badalov-55 MT, 2017
4-cü fəxri rəy / 4th HM

Win (+) 5+4

24. Oleg Pervakov (Russia) 3-cü fəxri rəy / 3rd HM.

1.♞d2! [Məntiqi yanlış iz 1.♞b2? ♙xf3! 2.exf3 ♞ed3+ 3.♞d2 ♞d4! 4.f4! ♞c5! 5.f5 ♞xd2+ 6.♙xd2+ ♙f2 7.♙d3 ♙f3! 8.♞f1+ ♙g2! 9.♞e1 ♙f2! 10.♞b1 ♙f3 11.♞f1+ ♙g2=; ♙+♞ batareyası hələ ki səmərəsizdir: 1.♞xc3? ♞xc3 2.♙d2+ ♙f2 3.♙xc3 ♙xe2 4.♞b1 ♙xf3 5.♞b4 e4! 6.♙d4 ♙g2=; **Вовсе проигрывает 1.♞b1? ♞xe2!-+] 1...♙xf3! (fil qurbanı ilə “d3” xanası ələ keçir) [1...♙g2 2.♞a2!+-] 2.exf3 ♞ed3 [2...♞cd3? 3.♙c2+] 3.♞b1! [♙+♞ batareyasını işlətmək hələ düz deyil: 3.♞xd3+? ♞xd3+ 4.♙c2+ ♙e2=] 3...♞d4! [indi isə o çox uğurla atəş açır: 3...♞xd2+ 4.♙xd2+-] 4.f4! (“d4” topun dayağı məhv edilir) 4...♞c5! 5.♞b4!! [Cəhd: 5.f5? ♞xd2+ 6.♙xd2+ ♙f2 7.♙d3 ♙f3! 8.♞f1+ ♙g2! 9.♞e1 ♙f2! 10.♞b1 ♙f3 11.♞f1+ ♙g2=; 5.fxe5? ♞xd2+ 6.♙xd2+ ♙f2 7.♞b4 ♞d5+! 8.♙c3 ♞xe5 9.♞xa4 ♞e3+! 10.♙b2 ♞e2+! 11.♙b3 ♞e3+=] 5...♞xd2+ 6.♙xd2 ♞d5+ 7.♙e3! [7.♙c3?-dən sonra qaralar şahı fəallaşdırma bilər: 7...♙e2! 8.♞e4+ ♙f3 9.♞xe5 ♞d8 10.f5**

♟f4 11.♞a5 ♟g5 12.♟c4 ♞e8=] 7...exf4+ 8.♞xf4+ ♟e1! 9.♞xa4 ♞h5 10.♞e4! Yeni batareya ♟+♞! [10.♟d3? ♞h3+! 11.♟c2 ♞h2+! 12.♟b3 ♞h3+=] 10...♞h3+ [10...♟d1 11.♟d3 ♞h3+ 12.♞e3+-] 11.♟d4+ ♟d2 12.a4 ♟c2 13.♟c4! [13.a5? hələ çox tezdir: 13...♞a3 14.♞e2+ ♟b1! 15.♞e5 ♞a4+ 16.♟c3 ♟a2! 17.♞e2+ ♟a3! 18.♞e1 ♟a2 19.♞e2+ ♟a3=; 13.♟c5? ♟b3! 14.a5 ♞h5+ 15.♟b6 ♞h6+ 16.♟b7 ♞h7+ 17.♟c6 ♞h6+ 18.♟d7 ♞a6=] uduş / wins. Məntiqi etüddə ilk gedişdə ağ vəzirlə xananın düzgün seçimi yanlış izdən fərqli olaraq ağların topunu “b” xəttinə keçməsinə səbəb olur ki, bununla da onlar temp udaraq sonda ♟+♞ batareyasının yardımını ilə qalib gəlirlər. Ancaq oyun tam olaraq təhlil üslubundadır, bu da onun yuxarı irəliləməsinə mane oldu, həmçinin müəllifin hələdə göstərdiyi mövqeli heç-heçələr də maraq kəsb etmir.

14. David Gurgenidze (Georgia) and Martin Minski (Germany) 4-cü fəxri rəy / 4th honourable mention.

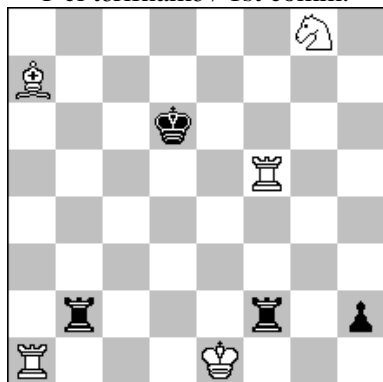
1.♟c7! [1.♟d6? ♞c1+=; 1.♟e2? ♞xe8=; 1.♟g1? ♞xe8=] 1...f4! [1...♞xc7 2.♟xf5+ ♟g5 3.♟xc7+-] 2.♟e4! ♞xc7 3.♟xf4! ♞c4+ [3...♞xf4 4.g3+, cəngəl / fork] 4.♟g1 ♞xe4 5.g3+ ♟g4 [5...♟h3 6.♟d7+ ♞f5 7.♟xf5#] 6.f3+! (çəngəl / fork) 6...♟xf3 [main 6...♞xf3 7.♟d7#, model mate with block on f3] 7.♟xh5#. Gözəl qurbanlarla olan maraqlı girişdən sonra şahın gedişinin fəal bloklanması ilə iki mat mövqeyi (düzgün və ideal mat) yaranır.

27. Luis Miguel Gonzalez (Spain)

(Georgia, Germany)

Samir Badalov-55 MT, 2017

1-ci tərifnamə / 1st comm.

Win (+)

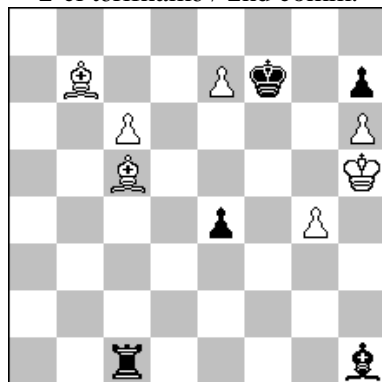
7+4

10. P.Arestov and D.Keith

(Russia, France)

Samir Badalov-55 MT, 2017

2-ci tərifnamə / 2nd comm.

Win (+)

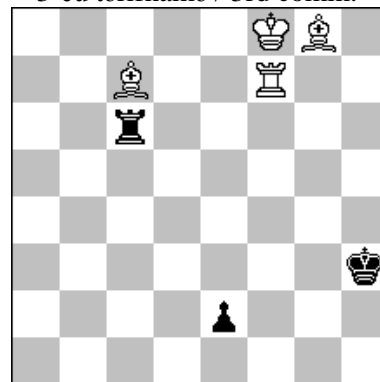
7+5

17. V.Kalashnikov, P.Arestov (Russia)

Yeni versiya / New version

Samir Badalov-55 MT, 2017

3-cü tərifnamə / 3rd comm.

Win (+)

4+3

27. Luis Miguel Gonzalez (Spain) 1-ci tərifnamə / 1st commendation.

1.0-0-0+! [1.♞a6+? ♟d7! 2.♞h5 ♞f5! 3.♞h7+ ♟e8 4.♞ah6 (4.♟f6+ ♞xf6 5.♞xf6 h1♞+ 6.♞xh1 ♞b1+ 7.♟e2 ♞xh1=) 4...♞f7 5.♞xh2 ♞xh2 6.♞xh2 ♞xa7=] 1...♞fd2! 2.♞xd2+ [2.♟c5+? ♟e6! 3.♞f6+ ♟e5! 4.♞xd2 ♞xd2 5.♞h6 (5.♞f1 ♞a2 6.♟b1 ♞g2 7.♟e7 ♟e4=) 5...♞g2 6.♟d6+ ♟d4!]=] 2...♞xd2 3.♞f1 [3.♞h5? ♞g2!]=] 3...♞g2 4.♟f6! [4.♟h6? ♟e5 5.♟f7+ ♟d5 6.♞d1+ ♟e6 7.♟d8+ ♟f5!]=] 4...♟e5 5.♟d7+! [5.♟e8? ♞a2 6.♟b8+ ♟d4 7.♞d1+ ♟c4! 8.♟e5 ♞e2! 9.♟d6+ ♟b3! 10.♟h8 ♞c2+ 11.♟b1 ♞d2=] 5...♟e4 6.♟c5+ ♟e3! 7.♟e6+! [7.♟b3+? ♟e2 8.♟d2 ♞g3! 9.♞f2+ ♟e1 10.♞xh2 ♞c3+ 11.♟b2 ♞c2+! 12.♟xc2 stalemate] 7...♟e2 8.♞d1! [8.♞h1? ♟f3! 9.♟d4+ ♟g4! 10.♟c2 ♟h3 11.♟e1 ♞g8! 12.♟d2 ♟g3! 13.♟b6! ♞g7! 14.♟c5! ♞g6! 15.♞f1 (15.♟e3 ♞d6+ 16.♟e2 ♞f6!)=] 15...♞f6! 16.♞xf6 h1♞ 17.♞g6+ ♟f4=] 8...♟f3! 9.♟b8! [9.♟d4+? ♟g4 10.♟b8 ♟h3! 11.♟f3 ♞g8! 12.♟xh2 ♞f8 13.♞d3 ♟g2!]=] 9...♟g4 10.♟c7! ♞a2 11.♟b1 ♞e2 12.♟c5! [12.♟f4? ♞d2! 13.♞f1 ♞d7! 14.♟e5 ♞h7! 15.♞h1 ♟f3 16.♟c2 ♞e7! 17.♟d3 ♞xe5 18.♟xe5+ ♟g2!]=] 12...♞g2 [12...♟h3 13.♟b3! ♞g2 (13...♟g2 14.♟c1! ♞f2 15.♟d3 ♞f1 16.♞xf1 ♟xf1 17.♟xh2+-) 14.♟c1! ♞d2 15.♞h1! ♞g2 16.♟f4 ♞f2 17.♟d3 ♞g2 18.♟e1 ♞f2 19.♟c7+-] 13.♟d3! ♞d2 [13...♞g1 14.♟f2+ ♟f3 15.♟xh2 ♞g2 16.♟g1!+-] 14.♟e5+ ♟h3 15.♞h1 ♟g2 16.♞xh2+! uduş / wins. Sonrakı gedişdə dual (16...♟xh2 17.♟f3+ və / or 17.♟c4+) olmasın deyərək oyunu burada saxlamaq lazımdır. Qalaqurma ilə girişdən sonra fiqurların maraqlı mübarizəsi başlayır ki, sonda ağlar cəlbəmə və çəngəllə qara daşları tam olaraq məhv edirlər.

10. Pavel Arestov (Russia) and Daniel Keith (France) 2-ci tərifnamə / 2nd commendation.

1.♟a3 [1.♟e3? ♞c2!]=] 1...♞c3 [1...♞c2 2.♟c8! e3 3.♟d7+-] 2.♟b4! [Cəhd: 2.c7? ♞xc7 3.♟d5+ ♟e8 4.g5 pos. X1 with white Ba3 4...e3! (4...♞xe7? 5.♟c6+ see solution) 5.g6 (5.♟xh1 e2 6.♟b4 ♞c4=) 5...hxg6+ 6.♟g5 ♞xe7 7.♟xe7 ♟xe7 8.♟c4 e2! 9.♟xe2 ♟f8 10.♟c4 ♟e4! 11.♟f6 g5!]=] 2...♞c4 3.c7! [3.♟a6? ♞xc6 4.♟b5 e3! 5.g5 ♟e4=] 3...♞xc7 4.♟d5+ ♟e8 5.g5! pos. X with white Bb4 5...♞xe7 [5...e3 6.♟xh1 e2 7.g6+-; 5...♟f3+ 6.♟h4 e3 7.g6+-] 6.♟c6+! [Try: 6.♟xe7!? ♟xe7 7.g6 hxg6+ 8.♟g5 (8.♟xg6 e3 9.h7 ♟e4+!) 8...e3 9.h7 (9.♟c4 e2 10.♟xe2 ♟f8 11.♟c4 ♟e4 12.♟f6 g5=) 9...e2 10.h8♞ e1♞ pos. Y1 with white Bd5] 6...♟d8 7.♟xe7+ ♟xe7 8.g6 hxg6+ 9.♟g5! [9.♟xg6? e3! 10.h7! ♟e4+! 11.♟xe4 e2 12.h8♞ e1♞]=] 9...♟f8! [9...e3 10.h7 e2 11.h8♞ e1♞ 12.♞f6# (Qe8+) pos. Y with white Bc6] 10.♟d5

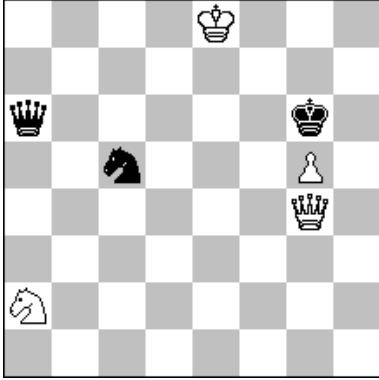
[10.♔f6? ♕g8=] 10...e3! 11.♔f6! [11.♙xh1?? e2-+] 11...e2 12.h7! ♙xd5 [12...e1♚ 13.h8♚#] 13.h8♚+, wins. Oyunun son hissəsi maraqlı olmasa da, giriş və 6-cı gedişdə aralıq şahı diqqəti cəlb edir. Topun birbaşa vurulmamasının səbəbi yalnız sonda məlum olur. Templə ağ filin yerinin dəyişdirilməsi qara şahı mat etməyə yardım edir.

17. Valery Kalashnikov and Pavel Arestov (Russia) 3-cü tərifnamə / 3rd commendation.

1.♙h7+ ♔g4 2.♙g7+ ♔h3 3.♙g3! [3.♙a5? ♙c8+! 4.♔e7 ♙c1 5.♙e6+ ♔h2=] 3...♙c8+ 4.♔e7! ♙c7+! 5.♙xc7 e1♚+ 6.♙e6+ ♔h4 7.♔f7! ♚e4 [7...♚f2+ 8.♔g8 ♚f6 9.♙g3+ ♔h5 10.♙f7+ ♔h6 11.♙h7+ ♔g5 12.♙h4+-] 8.♙d8+ ♔h5 9.♙g4+! ♚xg4 [9...♔h6 10.♙g5#] 10.♙h7#. “Quru” materialın mübarizəsi sonda filin qurbanı və maraqlı matlarla bitir. Etüdün yeni versiyası. Son nəticədə etüdə miniatur saxlanılmaqla bir gediş və ən əsası ağ şahın maraqlı gedişi, həmçinin yeni müəllif əlavə edilib.

19. Richard Becker (USA)

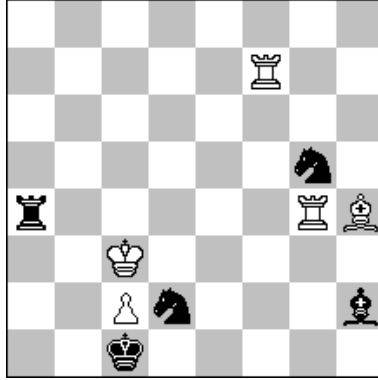
Samir Badalov – 55 MT, 2017
4-cü tərifnamə / 4th comm.

Draw (=) 4+3

13. Vladislav Tarasiuk (Ukraine)

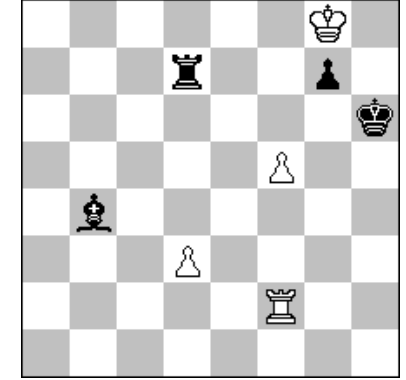
Samir Badalov – 55 MT, 2017
5-ci tərifnamə / 5th comm.

Win (+) 5+5

7. Vasilij G. Lebedev (Russia)

Samir Badalov – 55 MT, 2017
Xüsusi tərifnamə / Special comm.

Draw (=) 4+4

19. Richard Becker (USA) 4-cü tərifnamə / 4th commendation.

1.♙b4! [1.♔e7? ♚c6! 2.♙b4 ♚c7+ 3.♔e8 ♚f7+ 4.♔d8 ♙e6+ 5.♔c8 ♚c7#] 1...♚d6 2.♙d3! [2.♚c8? ♙e6 3.♚c2+ ♔g7-+; 2.♚h3? ♚b8+ 3.♔e7 ♚c7+] 2...♚xd3 [2...♚b8+ 3.♔e7 ♚c7+ 4.♔e8 ♚f7+ 5.♔d8 ♙e6+ 6.♚xe6+! ♚xe6 7.♙f4+=] 3.♔e7! [3.♚c8? ♚d6! zz] 3...♚d5 [3...♚a6 4.♚h3=] 4.♚c8 ♚e5+ 5.♔d8 və iki pat variantı:

A) 5...♙e6+ 6.♔d7 [6.♔e7? ♙d4+ 7.♔d7 ♚e6+ 8.♔c7 (8.♔d8 ♚d6+ 9.♔e8 ♙c6 (♙f5)-+) 8...♙b5+ 9.♔b8 ♚e5+ 10.♔a8 ♚a1+-+] 6...♚d5+ 7.♔e7 [7.♔e8? ♙g7+ 8.♔e7 ♙f5+-+] 7...♙d4 8.♚e8+ ♔xg5 9.♔f8! ♙e6+ 10.♔e7 ♙d4 11.♔f8 ♙f5 12.♚e6! ♚xe6 pat / stalemate,

B) 5...♚d6+ 6.♔e8 zz 6...♙e6 7.♚c2+ ♔g7 8.♚g6+! ♔xg6 pat / stalemate.

Vəzirin əks-səda qurbanı, qarşılıqlı suqsvanqlar və 2 pat mövqeyi olsa da, oyun darıxdırıcıdır, bu da klassik materialın olması ilə özünü göstərir.

13. Vladislav Tarasiuk (Ukraine) 5-ci tərifnamə / 5th commendation.

1.♙f1+! [1.♙xg5? ♙e5+! 2.♔d3 ♙xg4 3.♙xd2+ ♔b2=] 1...♙xf1 2.♙xg5+ [2.♙xa4? ♙e5+ 3.♔d3 ♙e6 4.♙f2 ♙f4+ 5.♔e4 ♔xc2=] 2...♙f4! [2...♔d1 3.♙xa4+-] 3.♙xf4 [Cəhd: 3.♙xf4+? ♔b1 4.♔d3 ♔a2 5.♙h4 ♙b4 6.c4 ♔b3 7.♙d6 (7.♙c1 ♙b8 8.c5 ♙g3 9.♙h6 ♙f5=) 7...♙a4 8.♙h8 ♙d2 9.♙b8+ ♔a2 10.c5 ♙e4=] 3...♙xf4 4.♙h6!! [Tematik oyun: 4.♙xf4+? ♔d1! 5.♔b3 (5.♔d3 ♙d2! 6.♙xd2 – pat / stalemate) 5...♔e2 6.c4 ♔f3 7.c5 ♔xf4 8.c6 ♙d2+ 9.♔b4 ♙e4 10.c7 ♙d6=] 4...♔d1 5.♙xf4 ♔e2 6.♔d4 ♔f3 7.♔e5 uduş / wins. İlk qurban gedişindən sonrakı oyun kobud olsa da etüdün vuruşdan imtina ilə olan 4-cü zirvə gedişi çox cəlbedicidir!

7. Vasilij G. Lebedev (Russia) Xüsusi tərifnamə / Special commendation.

1.♙h2+ [1.f6? g5-+; 1.d4? ♙d8+ 2.♔f7 ♙f8+ 3.♔e6 ♙f6+ 4.♔e5 ♙d6+ 5.♔e4 g5-+] 1...♔g5 2.♙g2+ ♔f6! 3.♙g6+ ♔xf5 4.♙xg7 ♙d8+ 5.♔h7 [5.♔f7? ♙f8#] 5...♙c3 6.d4! [Gedişin mənası sonra aydın olacaq. 6.♙f7+? ♙f6-+; 6.♙c7? ♙h8#] 6...♙xd4 [6...♙xd4 7.♙f7+= (7.♙g3? ♙d7+ 8.♔g8 ♙e5-+)] 7.♙g5+! ♔xg5 – pat / stalemate. “d3” piyadası pata mane olurdu, məhz buna görə ondan qurtulmaq lazım idi. Məlum pat sonluğuna (İ.Akobia 1994 (8/K4b2/7P/1k6/8/8/1p3r2/3R4 w - - 0 1) maraqlı giriş verilib.